

Sygn. akt IV Ua 24/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Jacek Witkowski

Sędziowie : SO Katarzyna Antoniak

SO Jerzy Zalasieński (spr.)

Protokolant : st.sekr.sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2019 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z wniosku C. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do zasiłku chorobowego

na skutek apelacji C. G.

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 8 maja 2019r. sygn. akt IV U 34/19

I. oddala apelację,

II. zasądza od C. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Katarzyna Antoniak J. J. (1) Z.

Sygn. akt: IV Ua 24/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 maja 2019r. Sąd Rejonowy w Siedlcach oddalił odwołania ubezpieczonego C. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z 17 grudnia 2018r. oraz 31 stycznia 2019r. odmawiających ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego i zobowiązujących go do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia wraz z odsetkami.

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego:

Decyzją z (...)2018r., zmienioną częściowo decyzją z 31 stycznia 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił C. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 9 września 2018r. do 15 września 2018r. oraz zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego za ten okres w kwocie 843,92 zł wraz z odsetkami liczonymi od doręczenia mu decyzji z 17 grudnia 2018r. Organ rentowy powołał się na to, że ubezpieczony po ustaniu ubezpieczenia

z tytułu zatrudnienia u płatnika składek Grupa (...), od 9 września 2018 r. do 15 września 2018 r. świadczył pracę na podstawie umowy zlecenia dla płatnika składek (...) sp. z o. o. i otrzymał za to wynagrodzenie.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższych decyzji, zaprzeczając aby w spornym okresie wykonywał jakąkolwiek pracę. Podał, że wykonywanie pracy rozpoczął dopiero z dniem 17 września 2018r. i trwało to do 20 listopada 2018r. Przyznał, że 10 grudnia 2018r. otrzymał przelew od (...) sp. z o. o. na kwotę 19,22 zł, ale nie wie za co on był. Wskazując na powyższe wniósł o przyznanie mu prawa do spornego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując argumentację z uzasadnienia zaskarżonych decyzji.

Sąd Rejonowy ustalił, że C. G. od 14 maja 2018r. do 4 sierpnia 2018r. był pracownikiem płatnika składek Grupa (...) sp. z o. o. sp. k. Z tego tytułu podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. Od 4 sierpnia 2018r. do 15 września 2018r. był on niezdolny do pracy i korzystał ze zwolnień lekarskich. Za okres zwolnienia lekarskiego od 9 września 2018r. do 15 września 2018r. organ rentowy wypłacił mu zasiłek chorobowy w wysokości 843,92 zł. W dniu 10 września 2018r. C. G. zawarł z płatnikiem składek (...) sp. z o. o. w K. umowę zlecenia na wykonanie na rzecz zleceniodawcy czynności rekrutacyjnych. Z tego tytułu został zgłoszony do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego. Umowa została zawarta na okres do 16 września 2018r. W ramach tej umowy przeprowadził rozmowę rekrutacyjną z jedną osobą. Za to 10 grudnia 2018r. otrzymał przelewem na rachunek bankowy kwotę 19,22 zł. Ubezpieczony 11 września 2018r. zawarł z (...) sp. z o. o. w K. umowę o pracę tymczasową na okres od 17 do 23 września 2018r. na stanowisku montera płyt kartonowo-gipsowych.

W przedstawionym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie miało uzasadnionych podstaw i podlegało oddaleniu. Sąd pierwszej instancji wskazał, że stosownie do przepisu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 1368) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Przysługuje on również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego (art. 7 pkt 1). W myśl art. 17 ust. 1 w/w ustawy ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Zgodnie natomiast z art. 84. ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2017r., poz. 1778) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że działalnością zarobkową jest działalność stanowiąca źródło dochodu z tytułu własnej pracy, niezależnie od podstawy jej wykonywania. Może nią być na przykład zatrudnienie na podstawie umowy o pracę czy umowy zlecenia lub umowy agencyjnej. Jedną z form działalności zarobkowej jest też prowadzenie działalności gospodarczej na własny rachunek. Orzecznictwo sądowe doprecyzowało pojęcie pracy zarobkowej stanowiąc, że jest to każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, w tym pozarolnicza działalność gospodarcza, choćby nawet polegająca na czynnościach nieobciążających w istotny sposób organizmu pracownika pozostającego na zwolnieniu lekarskim (wyrok SN z 5 kwietnia 2005 r., I UK 370/04, OSNP 2005/21/342). Art. 17 ustawy zasiłkowej nie wymaga, aby praca była podjęta w „celu zarobkowym”, lecz jedynie aby miała „zarobkowy charakter”, czyli by wykonywanie określonych czynności przynosiło rzeczywisty dochód - zarobek. Takie definiowanie pracy zarobkowej

wyływa z konieczności ścisłego stosowania przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, w którym przeważa - z uwagi na bezwzględnie obowiązujący charakter norm prawnych - formalistyczne ujęcie uprawnień ubezpieczonych. Jeżeli zatem wykonywanie określonych czynności przynosi rzeczywisty dochód, to wówczas problem, czy praca została podjęta w celu uzyskania tego dochodu traci na znaczeniu jako dotyczący motywów zachowania. Nie ma też znaczenia fakt, że określone czynności mogą być wykonywane odpłatnie lub nieodpłatnie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 154/04, Legalis nr 67234).

Sąd pierwszej instancji nie dał wiary ubezpieczonemu, że nie wykonywał pracy zarobkowej w okresie od 10 do 16 września 2018r., gdyż przeczą temu zgromadzone w sprawie dowody z dokumentów. W ocenie Sądu niewiarygodne były również zeznania ubezpieczonego w tej części, w której zeznał, że wszystkie dokumenty dla (...) sp. z o. o. w K. podpisywał „in blanco”, bowiem osoba dorosła, doświadczona życiowo bezrefleksyjnie nie podpisuje niewypełnionych dokumentów, bez zastanowienia się co oznaczają i do czego mogą zostać użyte.

Dodatkowo Sąd pierwszej instancji podniósł, że oprócz tego, że ubezpieczony potwierdził na piśmie wobec zleceniodawcy wykonanie czynności rekrutacyjnych na podstawie zawartej z nim umowy zlecenia, czemu jednak na rozprawie zaprzeczył, a wykonywanie takich czynności bez wątpienia stanowi wykonywanie pracy zarobkowej, to również w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim, 10 września 2018 r., podpisał z (...) sp. z o. o. w K. wspomnianą umowę, czemu już nie przeczył. Ponadto ubezpieczony w dniu 11 września 2018 r. zawarł z (...) sp. z o. o. w K. umowę o pracę tymczasową na okres od 17 do 23 września 2018r. na stanowisku montera płyt kartonowo-gipsowych. Zdaniem Sądu Rejonowego samo zawarcie tych umów stanowi czynność zmierzającą do uzyskania zarobku, a więc odpowiada dyspozycji art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Wysokość wynagrodzenia, które powód otrzymał od (...) sp. z o. o. w kwocie 19,22 zł pokrywa się przy tym z oceną powoda, że odpowiadałoby ono wynagrodzeniu za pracę wykonywaną przez niego przez około 20 minut.

Reasumując, Sąd Rejonowy uznał, że ubezpieczony w okresie pobierania przez niego zasiłku chorobowego wykonywał pracę zarobkową. W tej sytuacji nie przysługiwało mu prawo do zasiłku chorobowego za sporny okres, a wypłacone z tego tytułu należności podlegają zwrotowi jako nienależnie pobrane. Świadomie, zdaniem Sądu pierwszej instancji, wprowadził on organ rentowy w błąd co do okoliczności warunkujących powstanie prawa do zasiłku chorobowego (wyrok SN z 26 lipca 2017 r., I UK 287/16, MoPr (...)).

Mając powyższe na uwadze, z mocy powołanych przepisów i art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji orzeczenia.

Od powyższego wyroku apelację wniósł ubezpieczony C. G., reprezentowany przez pełnomocnika, zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania ,tj. art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym poprzez przyjęcie, że w dniu 10 września 2018r. ubezpieczony zawarł z (...) sp. z o. o. w K. umowę zlecenia na okres od 16 września 2018r. i w ramach tej umowy przeprowadził rozmowę rekrutacyjną z jedną osobą za co 10 grudnia 2018r. otrzymał kwotę 19,22 złotych gdy tymczasem ubezpieczony nie wykonywał żadnej pracy w okresie zwolnienia lekarskiego, o czym świadczy fakt, że za domniemane wykonanie zlecenia dopiero po wszczęciu postępowania wyjaśniającego przez organ rentowy ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie od w/w Spółki, a sam nigdy nie kierował wezwań do zapłaty wynagrodzenia,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego ,tj. art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez uznanie, że samo zawarcie w okresie zwolnienia lekarskiego umowy zlecenia i umowy o pracę tymczasową na okres po zakończeniu zwolnienia lekarskiego stanowi czynność zmierzającą do uzyskania zarobku co odpowiada dyspozycji art. 17 ust. 1 w/w ustawy, w sytuacji gdy zawarcie powyższych umów jedynie pośrednio zmierza do uzyskania zarobku, zwłaszcza ze względu na wykonywanie czynności po zakończeniu okresu zwolnienia lekarskiego, a dopiero wykonywanie pracy jest czynnością zmierzającą

bezpośrednio do osiągnięcia zarobku. Ponadto naruszenie art. 13 ust. 1 pkt 2 i art. 17 ust. 1 w/w ustawy, a także art. 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez oddalenie odwołania pomimo braku podstaw faktycznych do odmowy przyznania ubezpieczonemu zasiłku chorobowego za okres od 9 września 2018r. do 15 września 2018r. i zobowiązania go do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za ten okres.

Wskazując na powyższe ubezpieczony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, przyznanie mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od (...)2018r. i uchylenie obowiązku zwrotu pobranego świadczenia oraz zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów postępowania wg norm przypisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego C. G. podlegała oddaleniu.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie, jak również logicznie uzasadnił swoje stanowisko. Odnosząc się do zarzutów apelacji podnieść należy, że w żaden sposób nie podważają one prawidłowości rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji. Sąd Rejonowy dokonał wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego oceniając wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania zgodnie z art. 233 § 1 kpc. Jak wskazuje się w orzecznictwie, dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc konieczne jest wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie Sądu, określenie, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając, względnie stwierdzenie, iż rażąco naruszył zasady logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego i że uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy (por. wyrok SN z 18 czerwca 2004 r., sygn. akt II CK 369/03, LEX nr 174131). Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00 LEX nr 56906).

Zarzuty apelacyjne nie znajdują usprawiedliwionych podstaw i stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji. Sąd Okręgowy nie dopatrył się naruszenia ani przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 kpc, ani też przepisów prawa materialnego wskazanych w treści apelacji. Sąd Rejonowy w sposób wnikliwy i wyczerpujący przeprowadził postępowanie dowodowe. Sąd Okręgowy w całości podziela ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego dokonaną przez Sąd pierwszej instancji.

W okolicznościach sprawy nieuzasadnione jest domaganie się przez ubezpieczonego przyznania mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od (...) Z przeprowadzonych w sprawie dowodów wynika bowiem, że C. G. w czasie przebywania na zwolnieniu lekarskim zawarł z (...) sp. z o. o. w K. umowę zlecenia (vide: umowa o świadczenie usług k.48-51 akt sprawy). Na podstawie tej umowy ubezpieczony przeprowadził rozmowę rekrutacyjną z jedną osobą, a za wykonane czynności otrzymał wynagrodzenie przelewem na rachunek bankowy (potwierdzenie przelewu k.54 akt sprawy). Potwierdzeniem wykonanych czynności rekrutacyjnych wobec zleceniodawcy jest pisemne oświadczenie ubezpieczonego z dnia 11 września 2018r. (na k.52 akt sprawy). Dodatkowo w okresie zwolnienia lekarskiego ubezpieczony zawarł z (...) sp. z o. o.w K. umowę o pracę tymczasową na okres od 17 do 23 września 2018r. na stanowisku montera płyt kartonowo-gipsowych (vide: umowa o pracę tymczasową z 11 września 2018r. k.60-62 akt sprawy).

W ocenie Sadu Okręgowego, powyższa aktywność ubezpieczonego wypełnia przesłanki z art.17 ust.1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, powodujące utratę prawa do zasiłku chorobowego. Zawarcie powyższych umów w okresie zwolnienia lekarskiego zmierzało bowiem do uzyskania zarobku. Stosownie do powyższej regulacji ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Powołany przepis zawiera bezsprzecznie dwie przesłanki, które

powodują utratę prawa do zasiłku chorobowego. Pierwsza przesłanka to wykonywanie pracy zarobkowej (w okresie orzeczonej niezdolności do pracy). Druga to wykorzystywanie zwolnienia lekarskiego w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Za pracę zarobkową uważa się wszelką aktywność ludzką, która zmierza do uzyskania zarobku, nawet gdyby miała ona polegać na czynnościach nieobciążających organizmu ubezpieczonego w istotny sposób. Przy czym przy określeniu "zarobkowego" charakteru pracy wskazuje się także, że przepisy nie wymagają, aby praca była podjęta "w celu zarobkowym". Zdaniem Sądu Okręgowego, wystarczy zatem podjęcie jakiejkolwiek czynnej działalności, zmierzającej do uzyskania wynagrodzenia lub dochodu, by mówić o pracy zarobkowej rodzącej skutek w postaci utraty prawa do zasiłku chorobowego przez ubezpieczonego, który korzystając ze zwolnienia lekarskiego pracą taką podejmuje. Tym samym wykonywanie pracy zarobkowej, niezależnie od jej wpływu na stan zdrowia ubezpieczonego, stanowi samodzielną negatywną przesłankę utraty prawa do zasiłku chorobowego.

Ustalenie, że w w/w okresie ubezpieczonemu nie przysługuje prawo do zasiłku chorobowego oznacza, że świadczenie to, wypłacone mu za okres od 9 września 2018r. do 15 września 2018r. podlega zwrotowi jako świadczenie nienależnie pobrane. Należy podkreślić, że zgodnie z art.84 ust.1 i 2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych osoba, która pobrała nienależnie świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, przy czym w myśl ust.2 tego przepisu za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania,
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Sąd Rejonowy prawidłowo stwierdził, że w okolicznościach niniejszej sprawy zachodzą w/w ustawowe przesłanki uzasadniające stwierdzenie, że zasiłek chorobowy wypłacony ubezpieczonemu jest świadczeniem nienależnie pobranym. W niniejszej sprawie, jak już wskazano wyżej, ubezpieczony w okresie orzeczonej niezdolności do pracy wykonywał pracę zarobkową, co zgodnie z przytoczoną na wstępie regulacją art.17 ust.1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – skutkowało utratą przez ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego za cały okres danego zwolnienia lekarskiego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc apelację ubezpieczonego oddalił.

Katarzyna Antoniak J. J. (2) W.